

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts: pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

23.05.2024. Nr.1.6.1/3200/2024-N
Uz 08.04.2024. Nr. 61VL00-15/32

SIA "Latvijas vēja parki"
info@vejaparki.lv

Zināšanai
Vides pārraudzības valsts birojam
Nosūtīšanai eAdresē

*Par dabas izpēšu nosacījumu un apjoma
saskaņošanu VES parkam "Valmiera-Valka"*

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) šī gada 8. aprīlī ir saņēmusi SIA "Latvijas vēja parki" (turpmāk – LVP) vēstuli Nr. 61VL00-15/32, kurā lūdzat pamatojoties uz šī brīža vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) parka "Valmiera-Valka" (turpmāk – Paredzētā darbība) novietojumu – alternatīvām A, B un C, norādīt VES turbīnu novietņu numurus, kur nepieciešamas, veikt bezmugurkaulnieku izpēti un norādīt VES turbīnu novietņu numurus ap kurām biotopu ekspertam sagatavotā atzinuma ietvaros detalizētāk aprakstīt sūnu un ķērpju sugas.

2023. gada 6. septembra vēstulē Nr.4.9/5504/2023-N (turpmāk – vēstule Nr.4.9/5504/2023-N) Pārvalde sniedza Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) priekšlikumus un nosacījumus VES ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) programmā ietveramajām prasībām attiecībā uz informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu.

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmu Ozols (turpmāk – DDPS Ozols) datiem, Paredzētās darbības teritorijā ir reģistrētas vairākas īpaši aizsargājamas (turpmāk – ĪA) bezmugurkaulnieku sugas¹: Šneidera mizmīlis *Boros schneideri* un svītrainais kapuķermis *Stephanopachys linearis*, kuru aizsardzības stāvoklis Latvijā novērtēts kā "nelabvēlīgs-nepietiekams"², savukārt kuprainā celmuša *Laphria gibbosa* un lielā krāšņvabole *Chalcophora mariana* ir arī Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautas sugas un lielā krāšņvabole norāda uz dabiskiem meža biotopiem un sastopama bioloģiski vecās, mirušās priedēs.

Saimnieciskās darbības rezultātā, mežos samazinājies dabisko mežu struktūru – atmirušo un atmirstošo koku daudzums, kas savukārt apdraud aizsargājamo sugu eksistenci un dzīvotspējīgas populācijas saglabāšanu, un kā galvenais apdraudošais faktors ir atmežošana un dzīvotņu fragmentācija.

Tabulā nr.1. norādīti plānotie VES turbīnu numuri, ap kurām reģistrētas ĪA bezmugurkaulnieku sugas. Vēstulē lūdzat norādīt kritiskākās vietas, kurās sertificētais bezmugurkaulnieku eksperts mērķētāk un precīzāk veiktu izvērtējumu, tomēr Pārvaldes ieskatā Paredzētās darbības ietekme bezmugurkaulnieku ekspertam jāvērtē visā plānotā VES parka teritorijā, īpaši vietās, kurās būs nepieciešama atmežošana (VES būvniecības platformai vai citam infrastruktūras objektam – tai skaitā atmežojamās ceļu platības, lai piegādātu VES būvniecībai

¹ 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

² Ziņojums par ES nozīmes sugu aizsardzības stāvokli Latvijā 2013.-2018. gadu <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5695/download?attachment>

nepieciešamo infrastruktūru), jo tiks iznīcinātas un fragmentētas aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu dzīvotnes. Ekspertam atzinumā jānorāda ne tikai sugu punkti, bet gan jānovērtē mežaudzes kā dzīvotnes, kas ir piemērotas dažādām bezmugurkaulnieku sugām, kā arī jānorāda, cik liels potenciālais dzīvotņu zudums būs katrai no ĪA bezmugurkaulnieku sugām un kā tas valstiskā mērogā ietekmēs šo sugu aizsardzības stāvokļa vērtējumus.

1. tabula. VES turbīnu numuri, ap kurām reģistrētas ĪA bezmugurkaulnieku sugas

Sugas	VES turbīnas											
Lielā krāšņvabole	VV31	VV89	VV20	VV34	VV88	VV22	VV85	Sarp VV37, VV36	VV45	VV46	VV3, VV9	VV56
Šneidera mizmilis	Sarp VV35, VV86	Sarp VV41, VV1	VV84	Sarp VV37, VV36	VV16							
Svītrainais kapucķirmis	Sarp VV41, VV1											
Kuprainā celmuša	VV43											

Šī gada 17. maijā Pārvaldes sugu un biotopu eksperts apsekoja vairākus plānoto VES turbīnu (VV1, VV21, VV30, VV38, VV42, VV43, VV82) ietekmes zonā esošos Eiropas Savienības (turpmāk – ES) nozīmes prioritāros meža biotopos Purvaini meži 91D0* un Veci vai dabiski boreāli meži 9010*. Papildus konstatētās ĪA sugu atradnes – Hellera ķīļlape *Crossocalyx hellerianus*, zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis*, rožainā piepe *Fomitopsis rosea*, tumšbrūnā cietpiepe *Phellinidium ferrugineofuscum*, gada staipeknis *Lycopodium annotinum*. Sugu atradnes tiks reģistrētas DDPS Ozols.

Papildus sūnu un ķērpju sugu izpēte nepieciešama vietās, kur VES infrastruktūras ietekmes zonā būs susināšanas ietekme, plānota atmežošana un atrodas ES nozīmes prioritārie meža biotopi Purvaini meži 91D0*, Veci vai dabiski boreāli meži 9010* un Aluviāli meži 91E0*. Ekspertu sagatavotā atzinuma ietvaros detalizētāk aprakstīt VES ietekmes zonas ap turbīnām VV7, VV10, VV19, VV30, VV35, VV51, VV68, VV69, VV90. Ceļu un kabeļu trase uz VES turbīnām VV24, VV25, VV26, VV27, VV30, VV33, VV18, VV5, VV10, VV7, C_VV2_3 (t.sk. gar NATURA 2000 teritoriju, mikroliegumu “Bulvāra riests”) un C_VV51_70.

Izvērtējot iesniegtās alternatīvas, redzams, ka tās joprojām ietver VES staciju izbūvi ES nozīmes meža biotopos Ķērpjiem bagāti priežu meži 91T0, kas nozīmē šo biotopu iznīcināšanu un ietekmēšanu lielās platībās, tai skaitā ietekmējot biotopa izplatības areālu. ES nozīmes biotopa Ķērpjiem bagāti priežu meži 91T0 stāvoklis Latvijā tiek vērtēts kā “nelabvēlīgs – nepietiekams”³. Plānotā VES parka teritorijā atrodas šī biotopa koncentrācijas vietā, kas tik lielā vienlaidus platībā ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Latvijā gandrīz nav sastopama, tamdēļ biotopa fragmentēšanai un kāpu reljefa norakšanai VES infrastruktūras izbūvei sagaidāma būtiska ietekme, atkarībā no izvēlētajiem risinājumiem un darbības apjoma. Valstiskā mērogā Paredzētā darbība var negatīvi ietekmēt šī biotopa aizsardzības stāvokļa vērtējumu, jo saskaņā ar DDPS Ozols datiem, biotopa Ķērpjiem bagāti priežu meži 91T0 platība ārpus Natura 2000 teritorijām⁴ ir 4,64 km². Paredzētās darbības izpētes teritorijā šī biotopa platība ir 1,46 km². Dati atlasīti pēc zemes vienības kadastra apzīmējumiem uz kuriem atrodas A, B un C VES turbīnu novietņu numuri, kas apliecina cik šī teritorija ir nozīmīga biotopa Ķērpjiem bagāti priežu meži 91T0 un ar to saistīto sugu eksistēšanai.

³ Ziņojums par ES nozīmes biotopu aizsardzības stāvokli Latvijā 2013.-2018. gadu <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5696/download?attachment>

⁴ ES nozīmes meža biotopu sastopamība Natura 2000 teritorijās un ārpus tām <https://www.daba.gov.lv/lv/natura-2000-vietu-monitoringa-metodikas>

Pārvalde papildus ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā lūdz norādīt, kāds ir iespējamais VES turbīnas lāpstiņas attālums no zemes? Vai nepastāv risks, ka, lai nodrošinātu VES lāpstiņām nepieciešamo darbības zonu, būs jāatmežo tuvumā esošie biotopi?

Pārvalde papildus norāda, ka saskaņā ar Birojā izsniegtajām IVN programmām⁵, LVP plāno 8 VES parku būvniecību pa visu Latviju, galvenokārt meža zemēs. Jau šobrīd dažādu darbību rezultātā (būvniecība, meliorācija, atmežošana, kailcirtes) katru gadu tiek iznīcināti biotopi un sugu dzīvotnes. Saskaņā ar DDPS Ozols laika periodā no 2020.-2023. gadam nocirsti 109,28 km² mežu biotopu. Salīdzinājumā Salaspils novada sauszemes platība ir 100 km² liela⁶. Līdz ar to jāņem vērā, ka liela apjoma atmežošanas darbības kopumā var būtiski ietekmēt ES nozīmes biotopu aizsardzības stāvokļa vērtējumu valstī kopumā.

Ja sertificētajiem biotopu ekspertiem rodas kādi jautājumi saistībā ar veicamo izpēti, aicinām sazināties ar Pārvaldes vecāko ekspertu Ilzi Ķūzi, tel.nr. 25441620, e-pasts ilze.kuze@daba.gov.lv.

Ar cieņu

Dabas aizsardzības departamenta direktore

G. Strode

E.Zvejniece 26324329
evija.zvejniece@daba.gov.lv

I.Ķuze 25441620
ilze.kuze@daba.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

⁵ Ietekmes uz vidi novērtējumu projekti <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti>

⁶ Reģionu, novadu, pilsētu un pagastu kopējā un sauszemes platība gada sākumā 2022 – 2024.
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENV_DR_DRT/DRT011/